

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-23-895(2) TAIS-23-8010(3)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GINKLŲ IR ŠAUDMENŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-705 13, 17 IR 30 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2654		
	Rengėjas <i>Vidaus reikalų ministerija</i>	Svarstyta <i>Pasirenkama</i> <input checked="" type="checkbox"/> TAP <input type="checkbox"/> LRV pasitarimas <input type="checkbox"/> LRV posėdis <input type="checkbox"/> Nesvarstyta 2023-06-27	Siūloma <i>Pasirenkama</i> <input checked="" type="checkbox"/> Svarstyti TAP <input type="checkbox"/> Svarstyti LRV pasitarime <input checked="" type="checkbox"/> LRV posėdis <input type="checkbox"/> Gražinti tobulinti
Pateikimo Seimui terminas 2023-06-26			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Lietuvos Respublikos Seimo narys Laurynas Kasčiūnas Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 13, 17 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIVP-2654 (toliau – Įstatymo projektas) siūlo papildyti Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme nustatytus reikalavimus asmenims, kurie siekia įsigyti ir turėti A arba B kategorijai priskiriamą ginklą (medžioklei, sportui, savigynai, profesinei veiklai ar mokymui), reikalavimu būti išklausius pilietinio pasipriešinimo kursą Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

Įstatymo projektu siekiama stiprinti visuomenės atsparumą ir pilietinę valią, kad kiekvienas ginklą turintis ir juo naudotis mokantis pilietis įgytų pilietinio pasipriešinimo žinių ir praktinių įgūdžių, žinotų savo vietą ir vaidmenį šalies gynybos sistemoje.

Siūlomas įstatymo įsigaliojimas 2024 m. sausio 1 d.

Reikalavimas išklausti pilietinio pasipriešinimo kursą galiotų ir asmenims, kurie sieks pratęsti turimo leidimo galiojimą.

2022 metais mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo kursą išklausė 3000 žmonių. Atitinkamus leidimus laikyti (nešiotis) ginklą turi 56 948 asmenys, per 2022 metus tokie leidimai išduoti 8061 asmeniui (apie 3 kartus daugiau negu ankstesniais metais). Kasmet apie 12 tūkst. piliečių turi pratęsti turimą leidimą. Įskaitant asmenis, gaunančius leidimą pirmą kartą (ir jeigu jų skaičius išliktų kaip 2022 m.), kursų poreikis kasmet galėtų siekti apie 20 tūkst. asmenų.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Nutarimo projektu siūloma pritarti Įstatymo projekto tikslui stiprinti visuomenės atsparumą ir pilietinę valią, kad kiekvienas ginklą turintis ir juo naudotis mokantis pilietis įgytų pilietinio pasipriešinimo žinių ir praktinių įgūdžių, žinotų savo vietą ir vaidmenį šalies gynybos sistemoje, tačiau pasiūlyti Įstatymo projektą tobulinti atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

- pareigą išklausti pilietinio pasipriešinimo kursą sieti ne su leidimų įsigyti ir turėti ginklus išdavimu, o su A ir B kategorijos ginklų savininkų, valdytojų, naudotojų pareigomis, atsižvelgiant į tai, kad ir įstatymų leidejas ir Konstitucinis Teismas (Konstitucinio Teismo 2023 m. kovo 15 d. nutarimas Nr. KT30-N3/2023) Įstatyme įtvirtintas leidimo ginklui išdavimo sąlygas sieja su pavojaus visuomenės saugumui eliminavimu, kuris gali kilti asmeniui naudojantis ginklu, tuo tarpu pilietinio pasipriešinimo kursų tikslas yra kitas (šių kursų išklausymas nesąlygoja galimo pavojaus visuomenės saugumui užkirtimo dėl ginklų ir šaudmenų turinčio asmens veikimo, taip pat nesudaro prielaidų didesniai visuomenės saugumui ar viešosios tvarkos užtikrinimui leidimų ginklui išdavimo kontekste);
- Lietuvos Respublikos piliečiams nustatyti pareigą, o kitiems į nuolatinio gyventojų apibrėžti patenkantiems asmenims, kurie neturi Lietuvos Respublikos pilietybės, – teisę išklausti pilietinio pasipriešinimo kursą, nes pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 139 str. 1 d. Lietuvos

valstybės gynybas nuo užsienio ginkluoto užpuolimo – kiekvieno Lietuvos Respublikos piliečio teisė ir pareiga, atitinkamai įpareigojimas išklausti pilietinio pasipriešinimo kursą Lietuvos pilietybės neturintiems asmenims neturėtų būti nustatomas. Tuo tarpu pagal Įstatymo projektą *pareigą* išklausti pilietinio pasipriešinimo kursą turėtų nuolatiniai Lietuvos Respublikos gyventojai, kurie įstatyme apibrėžiami kaip Lietuvos Respublikos piliečiai ir Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojų leidimą gyventi Europos Sąjungoje turintys fiziniai asmenys, kurie Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka yra deklaravę gyvenamąją vietą Lietuvoje (išskyrus Lietuvos Respublikos pilietybės neturinčius Rusijos Federacijos ar Baltarusijos Respublikos piliečius);

- **reikalavimo išklausti pilietinio pasipriešinimo kursą netaikyti atsargos kariams**, atsižvelgiant į tai, kad į atsargą išleisti kariai dar 10 metų tarnauja aktyviajame kariuomenės rezerve, Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatyme numatytais atvejais šaukiami į karo tarnybą atlikti jiems nustatytų užduočių, prireikus gali būti pašaukti į karinę tarnybą;
- **nustatyti, kad pilietinio pasipriešinimo kurso išklauskos tvarką nustato krašto apsaugos ministras arba jo įgaliota institucija** (o ne Vyriausybė ar jos įgaliota institucija), atitinkamai patikslinti įstatymo įgyvendinamosiose nuostatose formuluojamą pavedimą parengti įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus;
- atkreipti Seimo dėmesį į tai, kad **planuojama 2023 m. rudenį pradėti veikti Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamento prie Krašto apsaugos ministerijos administruojama nuotolinių mobilizacijos, priimančiosios šalies paramos ir pilietinio pasipriešinimo mokymų platforma, kuri būtų naudojama ir baziniam ginklų savininkų rengimui pilietinio pasipriešinimo klausimais**. Ginklų savininkų rengimas pilietiniam pasipriešinimui būtų organizuojamas iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų valstybės biudžeto lėšų – 20 tūkst. ginklų savininkų pilietinio pasipriešinimo kurso išklauskos per metus kainuos apie 20 tūkst. Eur.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nutarimo projektas derintas su Finansų ministerija, Krašto apsaugos ministerija ir Teisingumo ministerija.

Nutarimo projektas patikslintas, atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2023 m. birželio 23 d. išvadą Nr. NV-1547 ir tarpinstitucinio pasitarimo rezultatus.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Asta Klapatauskienė

Viešojo valdymo grupė, vyresnioji patarėja